دیوانی

خاك و هەڵۆ

کەریم دەشتی

شیعر

1980

* ناوی کتێب :دیوانی خاک و هەڵۆ 1980
* ناوی شاعیر : کەریم دەشتی - -1955 - هەولێر
* ژمارەی سپاردن: 944 ساڵی 2012 هەولێر
* چاپی یەکەم - دەزگای ئاراس 2004 هەولێر
* چاپی دووەم - مەڵبەندی گشتی یەکیەتی نووسەرانی کورد 2012 هەولێر
* ئیمێل karimdashti59@yahoo.com
* ژمارەی مۆبایل 07504512785
* وێنە شاعیر : هێلکاری هونەرمەند محمد اسماعیل
* مافی چاپ و بڵاوکردنەوەو کۆپی و وەرگێڕانی یا دووبارە بڵاوکردنەوەی بۆ هەموو کەسێکە، تەنها مەرجێ کەدەبێ رەچاو بکرێت ئەوەیە، نابێ دەسکاری بکرێت، دەنا دەخرێتە ژێر باری یاساییەوە.

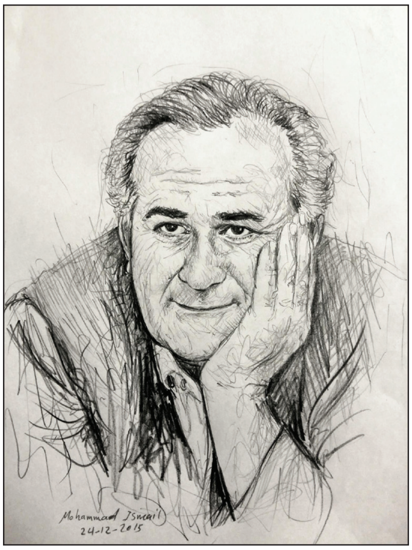
Mohammad Ismail
24-12-2015

شەوان شیعر هێلانەیە

بێ تۆ نەخشەی ئەم جیهانە
بێ ڕەنگە و هەم بێ دەریایە
بێ تۆ هەموو وەرزی ساڵان
پاییزێکی کشوماتە، بێ هەرایە
بێ تۆ ئازیز ژیان ڕەشە و ساڵ نەهاتە
بێ تۆ ژیان دورگەیەکی پڕ لە خەم و کارەساتە!

2

هەموو شەوێ دەرگای چاوم
لە ئەستێرەی فرمێسکەکان ئەکەمەوە
هەموو شەوێ بەقەد ئاوی ڕووبارەکان
دڵی ڕەنجام بە پشکۆی شیعری غەریبێك ئەدەمەوە
شیعر گوڵە، شیعر ئاوە، شیعر پاکە
شیعر هێلانەی تەمەنی
ڕێبوارێکی سەرهەڵگری دوای خاکە

3

شەو درێژە من و خێڵی ڕووبارەکان
ئیتر ئەو ناوە جێ دێڵین
یا ژیان کۆتایی دێت و
یا چەپکێ خونچەی خۆر دێنین

4

پەردەی شەرمی پەنجەرەکەتم لێ لادە
لە درەختی چاوانی تۆ
ڕەنگ پەڕیوم هێلانەیەکی خۆم ئەوێ
گشت ئێواران، چەند دووربم بۆ لات بێمەوە
شەوان لە باوەشی نەرمی خەمبەری تۆ
بۆ دوا هەواری چاوانت کۆچ بکەم و قەت نێمەوە

له لاپەڕەی عیشق و خەما

1

وتیان برین
چەند هەنگاوی تەمەن بنێتە ناو چاوی ڕەشی مەرگ
بەڵام هەر عاشقی نیگای داو و دەرمان و تیمارە
وتیان هەور چەند سیمای تەڵخی بنوێنێ
بەڵام گیانە
زەوی تێنوو هەر عاشقی دڵۆپە ئاوی بارانە

2

عاشق ئەڵێ ڕێگە بۆ دورگەی لێوی ئەو
بەقەد تەمەن دوورو درێژ بێ هەر ئەیبڕم
ئەدگاری چاو چەند بڵند بێ
ئەبێ بیکەم بەهەوارگە و ئێشکی غەریبی لێ بگرم
عاشق هەر چەند لەناو کڵپەی عەشقی خۆیا
بمرێت و هەم بتوێتەوە
سەد ئەوەندە و هەزارباره تێ هەڵئەچێ و ئەتوێتەوە

3

گیانە شیرین هەموو شەوێ کە ئەستێرە چاوبازەکان
لە باوەشی ئاسمانێکی پان وبەرین ڕائەکشێن
گەڵای دار و درەختەکان
لە جیهانێکی بێ دەنگی، بەسەر یەکا دائەخشێن
با ئەنوێت و ڕووبار لە شەپۆڵ کپ ئەبێ و دائەکەوێ
بەڵام گیانە نازەنینم، دڵی هەڵچووم وەکو ئەوان
بێ مەرگی ناو باوەشی تۆ
قەت چاو لێك نانێ و ناخەوێ
پەپولەیە و بەسەر هەستی لێکدانەوەما ئەسوڕێ و
قەت ناسرەوێ

4

ئەی ئەو خەمەی لەگەڵ بووتما
ڕەگت لەناو دڵ و گیانی من ڕواوە
تۆ خوێنیت و لە شادەماری من ئەجمێی
تۆ گوڵیت و لەناو دڵی مندا ئەڕوێی
لە هەر کاتێ خەم لێم دووربێ
من ئەو کاتە زامار ئەبم
لە هەر کاتێ خەم لێم ون بێ
من ئەو کاتە خەمبار ئەبم
خەم بەهارە و خەم هەتاوە
خەمە و لەناو دڵی منا
سەدان هەزار دەستگیرانە و لێشم ونە
خەمە و لەناو کێڵگەی بیر و تاسەی تێنووم
ڕووبارێکی بەبێ بنە

پشوودان

ئاگاداربە کۆترەکانی ئەم هەوارە
نووستوون بێداریان مەکەوە
هەر کۆترێ کۆچەری ڕێیەکی سەختە
هەر ڕێگایێ
بۆ کێڵگەیەکی پڕ چەقۆی بەفربەختە
نووستوون بێداریان مەکەوە
ئەم کۆترانە خەمی منن
خەمی چاوی یارەکەمن
ئەم کۆترانە خەمی ئێوە و شارەکەمن
لێیان گەڕێ تا بە ڕەوە سەر هەڵئەگرین
بۆ چاوی تیشکێ لە خۆری پێکەنینمان
سەدان دەریاچەی خەم ئەبڕین
یا ئەم خەمە لە گۆڕ ئەنێین
یاخود هەتا مردن ئەفڕین!

بەرزیی

من لە ناخی چاوەکانتا ڕەشماڵی گیانم هەڵداوە
هێشتا غەریبی چاووتم
ڕەگ و ڕیشەی برینم
تێکەڵ بەخاکی تۆ بووە
هێشتا من شەیدای گەیشتن
بەناونیشان و ناووتم
قەد و باڵای شاخەکانت
بەهێزترن لەوەی کەوا
دەنگی ناسازی ڕەشەبا بیهەژێنێ
پەلکە مێوە سەوزەکانت
گەورەترن لەوەی کەوا
پاییزی کاڵی ئەم سەدە تفت و تاڵە بیوەرێنێ!

سۆراغ

بمناسەوە، بەدڵ، بەگیان، بەڕەنگ و بۆ
ئەم ئەستێرانە ئەبینی؟
ماچی من و گەردنی تۆن
ئەم ڕووبارانە ئەبینی؟
هەناسەی گۆرانی من و شەپۆلەکانیشی
دڵی هەڵپەڕکێی تۆن
ئەم چۆلەکانە ئەبینی؟
هەموو نامەی پەنجەی منن
بەدوای نیگات هەڵفڕاون
ئەم هەموو کانییە وشکانەی
بنار چیا بەدی ئەکەی؟
هەمووی ئاهی سەردی منن
لە پاش کۆچی کۆتایی تۆ سەربڕاون

وەرزێکی گران

ئای ئەم گۆڕە بەرد و دارە
چەند هێمن و چۆڵ و هۆڵە
ئای چەند کۆرپەی سەربڕاوی وا بەکۆڵە!
سەیرکەن چۆن
زریان چاوی برینی ڕەز ئەکاتەوە
سەیر کەن چۆن لێواری داس
دڵی گوڵە گەنمەکانی ئەم هەوارە ئەداتەوە
ئای چەند چۆڵە
کێیە بتوانێ غەریبی ئەم هەوارە
وەرزێ بۆ دوا بباتەوە

دڵێکی سووتاو

جاران گیانە کە من هۆنراوەم ئەنووسی و
چاوانی تۆش ئەیخوێندەوە
جاران گیانە کە من شمشاڵی کۆچێکی
شەو بە کێوانم لێ ئەدا و
تۆش گوێی ئارامت ڕائەگرت
دووری ڕێگام لە یاد ئەکرد
خەمی هەموو ئەم جیهانەم
لە باوەشی تۆدا ئەمرد
ئێستاش خێڵی چاوانی تۆ
لەناو لەپی مێرگی دەستم
کۆچیان کرد و جێیان هێشتم
من ئێستاکە
هەر دەفتەری تەنهایی خۆم ئەخوێنمەوە
ئای چەند تەنیا و خەم هەڵگرم
ئاخر لەگەڵ کاروانی کۆچی تۆ نەبێ
گیانە بۆ کوێ سەر هەڵگرم؟

خەرابات

تۆ تریفەی گوڵ و مانگی من بووی ئازیز
هۆنراوەم لەبەرتا ئەلاواوە و
چاوی وشەکانی ئەڕشت
تۆ چەمی خووڕە و ئارام بووی
من بەرکۆڵەی خەمەکانم تیا لێك ئەنا و
شەوانی ڕەشم تیا ئەکوشت
کوا ئەو ڕێگە و ئەم ڕێبوارە
کوانێ ئەو چین و ماچینە؟
هەمووی ئێستا گوندێکی گیان هەڵقڕچاوە
درەختێکی خاپوور و دڵ پڕ برینە

پەرژینە ئاخ

ئێ بەم شەوە تۆ چیت ئەوێ؟
نە من مەرگ و نە تۆ ژینی
ئەوەی هەمانە و نیمانە
من سەر تەڵی خەمەکان و
تۆش لەشێکی پڕ برینی!
ئەوەی هەمانە و نیمانە
دوو چاوی عەشقی هەتاوە
دڵیش هەر وەکو گۆمی وان، پڕ گریانە
کەچی هەموو دەوروبەرمان
تاسە باران و زریانە!

پەڕیوە

شەوان کاتێ لەگەڵ کزەی هەناسەما ئێشك ئەگرم
پەنجەرەی ژوور ئەکەمەوە
لەو کاتەدا من ئەمبینی
وەکو بەفری لوتکەیەکی خۆر هەڵمژیو ئەتوایەوە
وەکو پشکۆی ئاگردانی هەژارەکان
هێندێ جار گەش هەڵئەگەڕا
هێندێ جاریش ئەکوژایەوە
من ئەمبینی وەك ماندوویێکی خۆر نەدیو
هەموو لەشی پڕ برین بوو
لە ڕێگەی هیچ سەفەرێکا
دەرگەی لە ڕوو نەکرایەوە!

شاعیر

کێ هەیە وەکو شاعیرێ
بەدوای تەمەنی دارڕژاو
شەوان چرای وشەی نامۆ داگیرسێنێ
ئەی کێ هەیە لەم جیهانە
وەکو شاعیر هەڵکڕووزێ
تا بزانێ بیرکردنەوە چەند گرانە؟

لەگەڵ خۆمدا

بەخۆمم وت:
ئەی شێتی وێڵ، بەسیە ئیتر
هەوری خەمی هۆنراوەی سوور
لە گەردنت مەئاڵێنە
ئەوەی نووسیت بارانی سەر پاوانێك بوو
بۆ پاساری ڕەوسەی دڵت
درەختیلەی خەمی هێنا
بەسیە ئیتر خۆت مەخەرە
ژێر ئازاری هەموو داوێ

وتی ئاخر
چەند بیر لەو دارستانەی شاخ ئەکەمەوە
ئەگەر بێ و واز لە ڕەوشەنی ڕەگ بهێنێ
وەکو ئەستێرە دائەڕژێ و
تۆوی مردنی خۆی ئەچێنێ!

وێرانی

دارێ لە ڕەگی خۆی تۆرا
بۆ ناو کێوەکانی ئەودیو سنوورەوە
سەری هەڵگرت
دەزووی غوربەتی ئەم سەر زەمینەی ئاڵاندە دڵی و
گلۆرەی چەمی زگماکی ناخی خۆی هەڵکردەوە
دوێنێش کە بینیم
لەژێر بێزاری و ڕەشەبای زریان
بۆ خاکی دایکی بەچۆکی ئەدا و
ئەکڕووزایەوە
لەژێر شاباڵی بێ سروەی گریان!

شوێنەوار

بۆ وا کپە، وا شێواوە ئەم ڕێ و بانە؟
بۆ وا لە خەم داگیراوە
ئاوا ماندوو و سەرگەردانە
دوای تۆ هەموو شوێنێك ئاوا کۆڵەوارە
دوای تۆ چاوی مانگی زەرد و ئەستێرەکان
بێ خەرمانە و ڕێگاکانیش بێ ڕێبوارە
کێیە دوای تۆ چرای ئارامی هەڵبکات
کێیە لە پاش ئاوابوونی خۆری بازووت
ببێت بەگۆنای دیوارێك
نێڵێ ڕەشەبا هەڵبکات؟
ونبوونی تۆ، چەند پڕ خەم و چەند دژوارە
ئای چەند کپە لە دوای چاوت
ئەم ڕێ و بانە، ئەم هەوارە!

چڵەپۆپە

جریوەت بێ، تەشی دەمت
خۆری لەشی ماندوو بوونم ئەکا بەداو
هەگبەی ئەو گوندە دوورەی من
پڕ لە نامەی سەوز ئەکات
قژی کیژۆڵەی کەناران ئەکاتەوە
بۆ تۆقەی نەرمی خۆرەتاو
دڵت بکە بەنێچیری خورپەی گەرم
هەتا گەرووت گوڵە عەشقی کێوەکانی
لەسەر شین بێ

دەنگت مایەی گریانی شەوانی وشەم ئەهۆنتەوە
بە هەوێردەی سرکی لیسی سینەت بڵێ
گلێنەی چاوم چەك ئەكەم
چی تر ڕاوكەری تەماشای
ئاوێنەی حەزی ڕابردووی خۆی بدوێنێ
ئەگەر شەوان لە هۆنراوەم بپەڕتەوە
كاتێك بازنەكۆتی مەچەكت
لەنگەر لە گەردنم بگرن
ئیتر منیش چیرۆكی درێژی شەوانم
لە پرسەدا ئەتۆرێنم

شیرازەی نێو ئەشکەوتەبانی ئەو دڵە و
هەزاران خەمی بێ کەسیم ئەپچڕێنم
کەزیت ئەکەمە دیوەخان
شەوان هۆنراوەی تەنیایی
ئەو کوێستانەی تیا ئەخوێنم
کە ئاسۆش سوور سوور هەڵگەڕا

لە گەردنی خۆم و دەنووکی هۆنراوەم دەئاڵێنم
نامەوێ دڵی شکاوت، ژەنگی غەریبی هەڵێنێ
تۆ نازانیت ئەی نازەنین شووشەی چاوت
ژانی چ هۆنراوەیەکی من ئەشکێنێ؟

ئەشق ئەوەندە گەورەیە
ژان و مەرگ و باران و خۆر ئەگرێتە خۆ
تۆش چاوگەی هەموو عەشقێکی!
خوداش کاتێ کە تەنیایە
لە هەراسانی و ماتەمی ئەتوێتەوە
خۆی لە خەنەی ماچی فریشتەیێ ئەگرێ
گیان لە پەلی هەوەس ئەخات
شەدەو هەوری ئاشقێکی هەژار ئەدزێ و لەسەر ئەکات
بەردەئەستێی چاوەڕوانی لێك ئەخشێنێ
کڵپە چەرخی هۆنراوەیەکی شاعیرێ پێ ئەکات و
ورد ورد خۆی دائەگیرسێنێ
بە کلکەشاخی تەمەن و سەرگەردانی هەڵئەگەڕێ
ژانی دونیا ئەسووتێنێ

چرپەیەك
بۆ نون

ئەی مانگی دوور بریا هەر ئەو کیژۆڵە بای
نالی شیعری بۆ ئەنووسی
بێکەس لە شەوانی خەم و ژانی زەوی
بۆ تاکە ژەمێکی مەستی
ئەیکردی بە هاودەمی خۆی
ئەی کچی دوور بریا تۆش ئەو کچۆڵە بای
منی بەفر وەکو لوتکە ئەمپەرستی
بریا هەردوو باڵی خۆم بڕیبا
نەوەك بەدوای سەرابی چاوت فڕیبا

ئەوانەی لە ناخەوەن

ئای ئەگەر بۆ تاکە جارێ کە بتوانم
چاوەڕوانیم وەکو دڵۆپێ خۆرەتاو داگیرسێنم
چەمی هەڵچووی ناو ئەو دڵە و
تاسەی تەمەن بنووسمەوە
ئای ئەگەر بۆ تاکە جارێ بمتوانیایە
خەمی سینەم
وەکو چەپکێ فەریکی ئاسۆی ئێواران بگرتایە
وردە وردە ڕاوی مامزی تەنهایی
ناو دوورگەی لەشی شەکەتی خۆم کردبایە
ئەوسا ئەمزانی ڕوومەتی بیرەوەریم بۆ ئەسووتێ و
داری تەمەن چۆن پیر ئەبێ
بەڵام هەرچی چاوەڕوانی و خەم و عەشقە
وەك سێبەر و شنەبا وان
کەی دەستی کورتی شاعیرێ
لە پرچی کێوی هەوراز و
لوتکەی هەواریان گیر ئەبێ؟

ساتەکانی ئەوین

دوێنێ تەمەنی درێژی ساڵەکانم
خۆری ئاوابوونیان ئەکوشت
لە بێشەڵانی باوەشما وەکو چەپکێ داسی تێنوو
خوێنی چەتەی ماندووبوونی خۆیان ئەڕشت
ساتەکان ئەبوونە سەدە
حەسانەوەی ڕێگەی دووری خۆیان ئەمژت
ئەو دەمانەش بەدیار ڕوومەتی سووتاوی
گەرمە تیشکی هاوینانی ڕەنجبەریتا
تۆڕی هەموو بەندەرەکان ئەنێمەوە
ساڵم بۆ ناگیرێتەوە
کات وەکو بەفرێکی ماندوو
بۆنی برینی تۆ ئەکا
بەناو چاوما ڕائەبوورێ و ئەتوێتەوە.

هەڵۆ

وەك ئاگرێ، منداڵە بێ چەترەکانی
ژێر هەوری ئێوارە بەفرێ بیکەنەوە
چنگێ عەشق و خۆشەویستیت بۆ جێهێشتین
کەمەربەندی کێلە مێژووی خۆرەتاوت بۆ جێهێشتین!
ئەگەر تاکە مەلێك بووایت
درەختەکان لە گۆنای گەڵا ئەتۆران
ئاڵای پاییزیان هەڵئەکرد
ئەگەر تەنها شەپۆلێك بووایت
ڕووبارەکان شەختەی ژانی هەڵنەچوونیان لەبەر ئەکرد
بەڵام چی بکەم

خووڕە چەمێکی سەرپشتی تەمەنی ئەم کوێستانانەی
مینای چاوی لوتکەکانت بێ بینایی
گوڵی سووری کارێزەیان ئەدرێ لە یەخەی تەنیایی
ڕۆژێ نووسیت ڕۆڵە هێمن کە گەورە بوویت
چرا لە شەوی هەژاران داگیرسێنە
پەنجەرەی دڵ لە ڕەشەبا نەکەیتەوە
مەنوو ڕۆڵە
خەو کوختەی چاو کلیل ئەدات
لەنگەری بوون لە چاپی مەرگ و ژان ئەدات
مەنوو ڕۆڵە
چونکە نووستن دڕندەیە، ئەگەر شەو خۆری بەدوا نێ
لوتکە تۆقەی ئەستێرەکان لە پرچی سپی خۆی نەدا

شەوسوار

تەمەن وەکو ئاوی جۆگە و ڕووبارەکان
ئەڕوات و ناگەڕێتەوە
وەرە هەتا چاومان تەرمی ڕوانینیان هەڵگرتووە
لەناو بۆتەی مانگە شەوانی سەرشێتا بتوێینەوە
ئاگادار نیت من چۆن چاوم
وەك دوو هەڵۆی دڵ بریندار
بەشوێن دوورگەی لەشی تۆدا ئەخولێتەوە
ئەوەندەی تۆ دوور ئەبینی و
هەوری ئارامی شەوانم ئەبارێنی
ئەوەندە تۆ لەناو مێرگی غەریبیما
چرای کۆچی خۆت پێ ئەکەیت
بێ دەنگی دائەگیرسێنی
ئەوەندە خەم لە دڵمایە

ئەوەندەی تۆ ڕووبارەکان ئەدوێنی و
وردە حەز و چرا شەوی نازەکانت
وەك نەرمە بای ئێوارانی بنارەکان
ئەڕوا و لەگەڵ خۆیا ئەمبات
ئەوەندە من ئەسووتێم و
بسکی ڕەشت ئەمگرێت و
لە سێدارەی شەوم ئەدات
تۆ نازانیت چۆن ئەکوژرێم؟
دوێنێ کاتێ ئاسۆ بوخچەی ئێوارانی ئەکردەوە
تۆش دڵمت وەك تەڵە کرۆسکێ
لە دارستانی لەشمدا بەردایەوە
وەکو ڕەوە چۆلەکەیێ

ئاگری تاسە و فڕینت بەردایە ڕەزی تەمەنم
وردە ئێشی شوێنەوارت لەناو دڵی مندا باراند
دوا لاپەڕەی جێ هێشتنت هەڵدایەوە
ئەی تۆ ڕووبارت خۆش ناوێت
ئەی تۆ لەناو کێڵگەوەردی لەپێی منا
چەندەها جار چاوەکانی خۆت ئەچاند و
خۆشەویستیت ئەدووریەوە؟
گیانە لەناو ڕەوگەی ڕەشی پرچی تۆدا
من ئەستێرەی پەنجەکانم ون کردووە
منیش وەکو پاسارێ لە هێلانەی لێوی تۆدا
هەزار بەچکە ماچی تێنووم جێ هێشتووە

ئەوێستاکە دووریت بۆتە چەند شەپۆلێ
لەناو مانگی کپ هەڵگەڕای دڵی منا
بێ دەریا ئەسووڕێتەوە
منیش بوومەتە ڕووبار و
بێ هەوار ڕێگە ئەبڕم و بێ کەنار سەرئەنێمەوە
هەموو ئێوارە پاییزان
کە خوێن لە لەشم ئەتۆرێ
دڵیش لە سیمای تەنیایی
سەرم لەبیر، چاوانیشم لە بینایی
پێ ئەگرم و ئاسۆی یادم
لە ناو گەرمە عەشقی تۆدا ئەهۆنمەوە
خەم دڕندەی برسی و قاتی بەرئەدایە پێدەشتەکان
بێ دەنگی چەم خەرەندێك بوو
کلی مەرگی ئەکردە چاو

منیش هەموو هەست و نەستم بوو بە فرمێسك
ڕژامە ناو کەلێنی ماچی تۆراو و
سایەقەی یادی بەجێماو
ئای کە ئازیز گەورەتریت لەوەی کەوا
پشکۆی سووری بیرەوەریت
وەك ئاگردانێکی جێماو
هەڵپوکێ و سەر بنێتەوە
گیانە هەموو ئێوارەیەك
کە دەستی یاد دێت و وەکو شەو سوارێ
سەرم لەگەڵ خۆیا ئەبات
دووریت ئەبێتە هۆنراوە و
بەچەمی شانی غوربەتا دێتە خوارێ

ئاسۆ باران

1

شەو لە دەرگای دڵی خۆم دا
ڕووبارەکان هەور و خاکیان ڕائەماڵی
ڕەزەکان تەرمی بارانیان هەڵگرتبوو
شنەی کەژ و کێوەکانیش
شەو ڕەهێڵەی ئەستێرە بوون
بەسەر چۆڵی کیشوەری ناو لەشی منا
ئەهاتن و ئاوا ئەبوون
تۆش کڵافەی نامە و خەمی هەوارێ بووی
پۆستەی خوێنت لە دەماری نەخشەی منا
ئەوەستاند و تاڵان ئەکرد
تۆش کەپرێکی کوێستانی ناو دڵی من بووی
خەمی دونیا لەناو لەپی تۆدا ئەمرد

2

ئەمشەو چرای چاوەکانم گرتە دەست و
لە دەریاچەی لێکدانەوەی بێ سنوورم
شەپۆلی سیمای تۆراوی تۆم دۆزیەوە
بەفری چاوی تۆی لە کێوی دڵ ئەکرد و
بۆ دیدەنیت ئەتوایەوە
چیتر چاوت با فرمێسکی لێ نەنیشێ
جیهان لە سێدارەی کپی
شەوانی تەم و تاریکی ڕائەپسکا
بەڵام ئەویان پارچە ئاسۆیەکی سوور بوو
بەسەر مێرگی بیرەوەریت سەمای ئەکرد، ئەخوڵایەوە

3

شەو لە دەرگای دڵی خۆم دا
هەور عاشقی هەوراز و چەمەکانی بادینانە
ئاسمانی دووری ڕائەخست
بۆ نامەیێ شنەی ماندوو ئەنوشتاوە
کێ ئەزانێ من جیهانم لەناو دڵم حەشارداوە

4

تۆ چیت ئەوێ بەم شەوە تووش و نەهاتە؟
لەم گۆڕەپانە ئەگەڕێم هەوارێکە
هاوینان دڵم سێبەری تیا ڕاو ئەکرد
بۆ چەتری خاك و سەری من
خەونی سەوزی تیا چەپك ئەکرد
گەنجینەی تیا ئەدۆزیەوە
بۆ هەژارو لاتەکانی ئەم وڵاتە
+ ئێ چیت ئەوێ هەرچی مابوو
لەگەڵ هەورەکان ئاوابوو

خاك

ئای ئەم خاکە چەند دڵگیرە
چۆن مرۆڤی فێرە عەشقی خۆر کردووە
ئای ئەم خاکە چەند تێکەڵی
چەمی سووری خوێنم بووە
بۆیە دڵم وا گەورەیە و
سەرانسەری ئەم جیهانەی هەڵگرتووە

شیوەن

چاوەکانت دوو کۆتری خەمڕەوێن بوون
بەڵام خەمیشیان زۆر پێ بوو
پێم نەوتی
خۆشەویستی دەریایەکی گەلێ قووڵە
پێم نەوتی هەیە ئەستێرەیە و جوانە
بەڵام ئەڕژێ و لەبار ئەچێ
پێم نەوتی عاشق هەیە ئەسووتێت و
هەشە عەشقی لە یاد ئەچێ؟

زوێربوون

له دەرگات دا
نەتئەزانی منیش وەك تۆ بریندارم
بۆ یاخی بوویت؟
ڕاستە کاتێ مناڵی ڕووت یاخی ئەبێ
پێستەی دڵی خۆی جێ دێڵێ
جەژنی لە دایکبوونی خۆی
بە مۆمی نینۆك ئەکێڵێ
بەڵام خۆ منیش ناچارم
مۆمێك نییە لە ژووری سەرما
گوڵ بێت و دایگیرسێنم
منیش پەنجەرەیەك نییە بیکەمەوە
هەتا دونیای تیا ببینم

خەونی بەهاران

1

عەشق

چوار پەپوولە
بۆ مژینی شیلەی گوڵێ کەوتنە جووڵە
ئەوەندە دەمیان لە دەمی ئەو گوڵە نا
پاش ئەوەی هەر پەپوولەیێ
بە باڵکەوت و دەمی سڕی
گوڵیش بوو بە پەپوولەیێ
لە شەققەی باڵی دا فڕی

2

بەراوردێ

لە تەك شاخێكی بچووكا
كانیێ چاوی هەڵێنا
كچێ هەروەك پەری خوایی
قژی زەردی دائەهێنا
كچ ئەڵێ ئای ئەم كانییە
چەند بێگەرد و ڕوون و جوانە
ئاخۆ ئەبێ ئەم كانییە جوانتر بێ
یا ئەم كچە خانەدانە؟

3

دووری

ئەی کچی دوور
هەر چەند ئەشزانم ئەستێرە
هەوارێکە وەکو دار و بەرد و زەوی
وەکو خاك و خۆڵی ئێرە
بەڵام دووری شەوگارێکی پڕ لە ژانە
بەڵام دووری ئاخ بۆ دووری
کە چاوگەی خەمی ژیانە

حەزێك

گەلێ ئەستێرە ئێواران
حەز ئەکەن لە پەنجەرەی من
هەناسەی شەو بخۆنەوە
گەلێ چۆلەکەی ماندوبوو
ئەیانەوێ خەمی دووری
لەنێو کانی هۆنراوەی من بشۆنەوە
چەمیش کاتێ کە بارانی لێ نابارێ
لەناو چاوم دائەکەوێ

گیانەکەم زۆر کچیش هەیە
گەر هۆنراوەم کەزی هەستیان دانەهێنێ
قەت قەت خەویان لێ ناکەوێ
بەڵام ئازیز ئەو دڵەی من پاساری ناو
دارستانی شاخ و داخە
لە جۆلانەی غەریبیدا چۆن ئەسرەوێ؟
تۆش کە کچی دارستان و شاخ و داخی
گەر ئەستێرەی هەموو دونیام لێ ببارێ
من هەر نامە بۆ نیگای سپیت ئەنێرم
لە فەرهەنگی نەخشەی جوانی
من بەتەنها نەخشەی چاوت هەڵئەبژێرم

شەونزا

سەدان وەرزە کچی خەمگین
من ئەمەوێ تێکەڵ بەدەریای هەستت بم
وەکو هاژەی ڕووبارەکان
هەڵکشێم و تێکەڵ بە چەمی مەستت بم
من ئەمەوێ هەموو شەوێ
بێم و لەبەر تابلۆی چاووت
دڵی ماندووم
وەك چۆلەکەی شەوی پڕ خەم دابکەوێ
خەمەکانم لە نێو کاسەی چاوانی تۆ
بتوێتەوەو گیان بسرەوێ

تۆش دووریت و دووریت گڕێکە گشت شەوێ
خەرمانەی ئارامی تەمەن ئەسووتێنێ
دووریت شەپۆلی دەریایە
شەوان چراوگەی هەناسەی بیرەوەریم
پێئەکات و ئەخنکێنێ
وەرە گیانە بێ هاودەم و بێ لانەمە
تەنها منم شەوان پشکۆی خەمەکانم
چۆلە چرای تاقانەمە